

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 42.

Sreda, 25. maja 1932.

Leto VII.

Socializem na Ja- ponskem.

Socialisti proti vojni.

Socialno-demokratska stranka na Japonskem se šteje med solidne politične grupacije. Pravih članov, ki plačujejo redne članske prispevke, je nad 200.000. To število preseza število članstva nekaterih evropskih socialističnih strank, ki igrajo izredno politično vlogo v življenju svoje dežele.

Pri zadnji imperialistični vojni Japonske je socialistična stranka zavzela najodločnejše opozicionalno stališče. To je dovedlo do tega, da je nek nameščenec stranke, ki ga je nekoliko navdušil fašizem, izdal poziv socialističnim množicam in jih pozval, da pristopijo k nacionalno-socialistični stranki, ki jo on ustanavlja. Ta poizkus pa izdajci ni uspel, zakaj za svoj fašizem ni pridobil niti enega pristasa iz socialističnih vrst.

Lepa „delavska“ stranka

so nemški fašisti.

V nemškem državnem zboru je 107 poslancev nacionalne socialistične delavske stranke (fašistične). Oglejmo si te poslance, pa bomo videli, kdo so ti voditelji nemških »delavcev«.

Od 107 poslancev je:

33 velekapitalistov,
31 višjih uradnikov,
19 odvetnikov in drugi poklici,
9 častnikov bivše cesarske vojske,
8 nameščencev in le
7 delavcev oziroma poslancev, ki so pripadali delavskemu stanu.

Med 107 poslanci je torej samo sedem delavcev. Lepa »delavska« stranka! Nedvomno drvi za to »delavsko« stranko, ki jo vodijo bivši častniki, nemški prestolonaslednik, velekapitalisti in veleposestniki, tudi mnogo delavcev. Hitler je seveda le orodje! Tako mnogo delavcev pa v splošnem vendar ni v tej zmoti. Zakaj pri zadnjih volitvah obratnih zaupnikov so dobile svobodne strokovne organizacije 83.6 odstotkov zaupnikov, fašistične pa le pol odstotka. Tudi ta rezultat volitev obratnih zaupnikov kaže, da nemško delavstvo ni v fašističnem taboru.

Siromak bančni direktor.

Primeri, ki si jih je vredno zapomniti.

Živnostenska banka (čehoslovaška) je imela dne 7. maja t. l. občni zbor, na katerem je bilo navzočih domala tisoč delničarjev. Nekateri delničarji niso bili zadovoljni s poslovanjem banke ter so zlasti grajali velike plače vodilnih uradnikov, predvsem višjega ravnatelja Preissa. Gospod ravnatelj pa je označil te napade kot neopravičene, ker vendar njegovi prejemki ne znašajo na leto več kakor nekaj nad 6 milijonov dinarjev. Večina delničarjev je uvidevala, da je bednemu bančnemu ravnatelju potreben primeren eksistenčni minimum. Šest milijonov dinarjev plače na leto je torej v redu. Potrebno pa je znižati plače delavcev, ki znašajo po 4 ali 5 Din na uro, to je na leto okoli 10.000 do 15.000 Din, ker mora sicer propasti gospodarstvo. In, če nas že ne vznemirjajo visoke milijonske plače velike gospode, nas mora vznemirjati, kako brez sramu pripovedujejo javnosti, da so take plače običajna in naravna zahteva — časa.

Dunajski občinski finančnik Hugon Breitner odstopi.

Zrahijano zdravje finančnega ženija.

V dunajskem občinskem svetu je bil dvanajst let finančni referent socialni demokrat Hugon Breitner. Sedaj je izjavil, da zaradi utrujenosti ne more več opravljati finančnih poslov občine. To poročilo je podal župan K. Seitz na seji socialnodemokratskega kluba dne 20. t. m. Klub je uvideval izčrpanost mestnega svetnika Breitnerja, vendar ga je prosil, da sestavi vsaj še proračun za leto 1933, to je, da odstopi šele s koncem leta 1932.

Breitnerjeva dunajska občinska finančna politika je bila za ves svet, ne le socialnodemokratski, prava senzacija. Dunajska občina je žrtvovala in investirala ogromne zneske v javne naprave, stanovanjske namene in je kljub temu z uvedbo vsaj deloma načelnega obdavčevanja poslovala brez posebnih gospodarskih težkoč. Dunajska komunalna politika je v dobi najhujše gospodarske krize zmagovala vse nevarnosti, ki so ogrožale

splošno gospodarstvo, zlasti pa gospodarstvo velikih delavskih občin.

Dunaj je bil pred vojno glavno mesto velike države, kjer so se stalno stekali dohodki iz gospodarstva cele države. Po vojni so se razmere izpremenile. Dunaj je postal mesto brez večjega zaledja ter mora računati večinoma le nase in s tem, da ostane in postane dobro prometno križišče.

Kljub temu neugodnemu položaju po vojni pa je znala socialnodemokratska uprava Dunaja do danes vzdržati najboljše gospodarske in socialne razmere. Poostrena gospodarska kriza je seveda nevarna tudi za Dunaj. Dunaj mora producirati, mora delati dalje in več. To je sedanjí problem dunajske občine, ki ga bo morala dunajska občinska politika v bodočih letih zlasti forsirati. Dunaj bo rešil tudi ta problem, četudi pošljejo v Avstrijo mednarodno gospodarsko kontrolo.

Nova avstrijska meščanska vlada.

Pred volitvami.

V novi avstrijski vladi je šest krščanskih socialcev, 2 člana kmetiške zveze, en hajmatblokovec in en uradnik.

V vladi so: dr. Engelbert Dollfuss, kancler in minister za kmetijstvo in gozdarstvo; ing. Franc Winkler, podkancler; dr. Kurt Schuschnigg, minister pravde; dr. Anton Rintelen, minister prosvete; dr. Josip Resch, minister za socialno skrbstvo; dr. Emanuel Weidenhoffer, minister financ; dr. Gvido Jakoncig, minister trgovine in prometa; Karl Vaugoin, minister vojske; Franc Bachinger in dr. Herman Ach, zvezna ministra.

Krščanski socialci so: dr. Dollfuss, dr. Rintelen, dr. Schuschnigg, dr. Resch, dr. Weidenhoffer in Vaugoin; kmetiška zvezarja sta: ing. Winkler in Bachinger; hajmatblokovec dr. Jakoncig in uradnik dr. Ach.

Vlada se je predstavila predsed-

niku republike v soboto, dne 21. t. m. V parlamentu ima en glas večine. Ima pa to vrlino, kakor poročajo meščanski listi, da ni nobenega socialnega demokrata v njej.

En glas večine! To razmerje glasov je zbudilo zlasti v vrstah krščanskih socialcev precejšnjo skrb in celo ljubljanski »Slovenec« očita krščanskim socialcem, da so zastareli in da niso znali razvijati svojih moči z napredkom. Tu ima list prav; zakaj krščanski socialci niso izpremenili programa meščanskih strank nego samo ime. Današnje razmere zahtevajo nova načela v gospodarskem sistemu in kdor se tem razmeram ne prilagodi, mora zastarati. Tu ne pomaga ne križ ne meč, ne knjiga ne puška, ker je to zakon razvoja. Meč, križ in knjiga še nista nikdar delila pravice, pač pa je diktirala opirajoč se na subjektivne sile onega, ki jih ima.

V Španiji smo vsak dan pred revolucijo

Tako žele stari prijatelji Alfonza.

Španija je sicer nemirna in vročerkvna dežela, kjer sta doma na eni strani servilizem, na drugi strani vroča revolucionarnost. Te dni prav poročajo reakcionarni listi z vso naslodo, da so španski sindikalisti hoteli dne 19. maja t. l. izvesti revolucijo. Zaplenili so pri zarotnikih 1500 peklenskih strojev in bomb. V Madridu samem so iztaknili 105 zavojev po 2 kg razstreliva in mnogo samokresov. Revolucionarji so hoteli porušiti ceste in mostove zlasti v Andaluziji, v Madridu pa razstreliti notranje ministrstvo in pobiti nekaj

politikov. K sreči so zaroto odkrili in preprečili revolucijo. Reakcionarci imajo torej hvaležno skrb za Španijo.

Grška vlada odstopila.

Venizelos nima več zaupanja.

Grčija je v finančnih stiskah. Uslužbenci pošte in brzojava so stopili v stavko. V nedeljo je vlada sklenila, da odstopi, ker ne more razčistiti položaja. Poštnim in brzojavnim uslužbencem je zagrozila z obsednim stanjem in ti so nastopili delo. Položaj se mora razčistiti, da ne bo mislilo inozemstvo, da vlada v Grčiji anarhija. Nova vlada naj bi se sestavila iz republikancev ob sodelovanju monarhistov in liberalcev. Od nedelje zvečer pa stavkajo delavci cestne železnice in industrijskih podjetij. Stavka se je razširila zlasti po Macedoniji in Traciji. V Atenah in Solunu so že bili spopadi s policijo. Grška reakcija zahteva predvsem omejitev svobode tiska.

Uradno poročilo „Avale“ o oficirski aferti v Mariboru.

AA. V informacijo javnosti je ministrstvo za vojsko in mornarico v zvezi z neresničnimi vestmi v inozemskem tisku izdalo to-le obvestilo:

Pred kakimi dvajsetimi dnevi so v mariborski garniziji odkrili, da so poročnik Milojković, podporočnik Atanasković in podporočnik Miladinović v službi komunistične propagande iz inozemstva.

Podporočniku Miladinoviću se je posrečilo pobegniti v inozemstvo, še preden je bil aretiran, poročnik Milojković pa se je ubil.

S podporočnikom Atanaskovićem je bilo aretiranih še sedem mlajših oficirjev v činu poročnika in podporočnika in pa major Vojislav Djokić, in sicer zato, ker obstoja sum, da so za to stvar vedeli, niso pa tega prijavili svojim nadrejenim starejšinam in se je zato zdelo, da nekako solidarizirajo z delom navedenih oficirjev.

Preiskava, ki jo vodijo preiskovalne oblasti, bo dognala, kakšna je krivda obtoženih.

Vojne ne sme biti več!

Koliko je stala regulacija porodov v svetovni vojni?

Svetovna vojna je zahtevala 9,743.914 mrtvih, 20,927.458 ranjenecv in nad tri milijone pogrešancev, ki so izginili brez sledu. Charles Dvinger je izračunal, da se je število prebivalstva desetih evropskih držav znižalo za 35 milijonov ljudi. In ta resnično posrečena operacija (blagoslovljena regulacija porodov) je veljala, če malo računamo, 840 milijard zlatih frankov. Drugi statistiki trdijo, da so znašali stroški celo 100 milijard angleških funtov, torej 27.200 milijard dinarjev, kar bi znašalo na prebivalca zemlje, če računamo, da je 1800 milijonov ljudi na svetu, 15.100 dinarjev (vštevši divje narode). Ta vsota bi zadoščala za odpravo vse siromaščine na vsem svetu.

Kljub vsem tem grozovitim številkam in grozoviti škodi imamo še danes nespametnike, ki sanjajo o novi vojni!

V Nemčiji se bodo kmalu naveličali fašizma.

Nazadovanje hitlerjevcev pri občinskih volitvah.

Na Hesenskem so, kakor znano, hitlerjevci na vladi. Očividno pa so se Nemci naveličali fašističnih fraz, kar so najboljše pokazale občinske volitve, ki so se vršile v nedeljo, dne 21. maja v trgu Wilhelm. Hitlerjeva stranka je namreč nazadovala od 906 na 298 glasov, socialni demokrati pa so pridobili 100 glasov. Ostale glasove so dobile meščanske stranke.

Resnica o atentatorju Gorgulovu.

Gorgulov je fašist, obenem pa tudi slaboumen.

Ruski emigrant Gorgulov, ki je ustrelil v Parizu predsednika francoske republike Doumerja, je spadal med ruske fašiste oziroma bele gardiste. Sam pravi, da je bil ruski fašist in je reakcionar najhujše vrste. Atentat je napravil iz fanatizma, ker »podpira« Francija sovjete in ker jim

noče napovedati vojne. Gorgulov je daljšo dobo študiral v Pragi in prejemal mesečno podporo v znesku 600 Kč (okoli 750 Din), kakor vsi drugi emigranti iz državnih sredstev in ki podpre deloma še sedaj prejemajo. Čehoslovaška republika je izdala za podpiranje teh reakcionarcev skoro tri četrtine milijarde čehosl. kron ali eno milijardo dinarjev, ne da bi reakcionarno časopisje te izdatke enako kritiziralo kakor izdatke za socialno zavarovanje. Ruske emigrante podpirajo tudi druge države z znanimi zneski, a po vseh državah se pa vodi ostra borba proti socialnemu zavarovanju. Prav v zvezi s tem umorom francoskega predsednika republike, je treba opozoriti, v kakšne namene se izdajajo državne podpore.

Staršem srednješolskih dijakov dravske banovine.

Društvo »Šola in dom« v Ljubljani vabi vse starše oziroma reditelje srednješolskih dijakov dravske banovine, da odgovorijo na sledeči vprašnji:

1. Ali ste za to, da se obrzdi samo dopoldanski pouk?

2. Ali soglašate s tem, da bi morali vsi dijaki, ki študirajo na srednjih šolah, stanovati v kraju, kjer je šola?

Tiskane listke s tema vprašanjem smo razdelili te dni vsem srednješolskim dijakom. Po isti poti naj jih starši zopet vrnejo.

V interesu vseh staršev je, da odgovorijo na prvo vprašanje z »DA«. Le če dokažemo, da je večina staršev dravske banovine za nedeljen dopoldanski pouk, smemo upati, da bomo dosegli definitivno odgoditev celodnevne pouka. Ako tega ne dokažemo, tedaj bo z novim šolskim letom zopet uveden celodnevni, dopoldanski in popoldanski pouk.

Ravno tako je v interesu vseh staršev, da odgovorijo na drugo vprašanje z »NE«. Ako tudi v tej točki ne dokažemo, da zastopamo mnenje in interese večine, bo s prihodnjim šolskim letom onemogočen obisk srednje šole vsem onim dijakom, ki stanujejo izven mestnega okoliša in ki se vozijo iz okoliških krajev v Ljubljano, Maribor, Celje, Kranj itd. S tem bodo prizadeti pred vsem kmečki in delavski sloji, ki ne bodo mogli več šolati svojih otrok!

Starši! Usoda vaših otrok je v vaših rokah! Odgovorite vsi brez izjeme na prvo vprašanje z »DA«, na drugo vprašanje z »NE«!

Vabimo tudi vse starše, da pristopijo našemu društvu kot člani, ker nam bo le tako mogoče vršiti naše naloge in zastopati koristi staršev in šole.

Doma in po svetu.

Enciklika o svetovni krizi. V dobi krize in socialne bede se oglašajo zopet rimski papež s posebno encikliko ali okrožnico. Papež meni, da je izvor vseh zmed požrešnost po zemeljskih dobrinah, dočim prevratne stranke izrabljajo splošno bedo ter vedno nesramneje dvigajo zastavo brezboštva in sovraštva proti vsem verstvom. Brezbožniki, prej osamljeni, imajo sedaj v različnih deželah sklenjeno in organizirano vojsko, ki bolj in bolj narašča. Ob koncu svoje okrožnice pravi papež, da naj se imoviti bolj omejujejo v svojem življenjskem razkošju in naklonijo uspeh tega svojega požrtvovanja siromakom. Siromaki naj sprejemajo breme siromaštva iz božje roke ter se tolažijo z zavestjo, da svoje žrtve in trpljenje krščansko vdano prenašajo, ker s tem pospešujejo resno čas usmiljenja in miru. — Resnično je, kakor pravi papež, oduševanje in često roparska požrešnost vzrok »zmed«. Ne razumemo pa, zakaj bi »siromaki« to požrešnost krščansko vdano prenašali, ko imajo isto pravico do zemeljskih dobrin kakor požrešneži. Vsa zemeljska dobra so namreč sad delovnih rok. Siromaki imajo torej pravico, da se bore za zemeljska dobra.

Jugoslovanska akcija. V Zagrebu je imela v nedeljo »Jugoslovanska akcija« zborovanje, ki so se ga udeležili delegati iz raznih mest Jugoslavije. Akcija ima namen, kakor je rekel predsednik, združiti mlajše Jugoslovane, neglede na politiko in razred k sodelovanju. Shod je sprejel resolucijo s petimi točkami. V prvi govori o nacionalni in socialni harmoniji v monarhiji, v drugi o reformi demokracije na podlagi gospodarske in socialne organizacije, v tretji o zadružništvu in izključitvi parasitskih oblik in škodljivih privilegijev kapitalizma, v četrti o kmetijstvu, ki je podlaga našega gospodarstva, v peti pa, da bo mogla Jugoslavija izvršiti na Balkanu svojo misijo le, če ostane edinstvena. Govorili so na shodu predsednik dr. Danilović, Luka Kostrenčić, Ivo Malinar, Grdić, Banić in drugi.

Patriotizem današnje generacije. Gospod, višji državni uradnik, sin uglednega državnika in bivšega poslanca, je te dni moledeval okoli oblasti, da dovolijo podaljšanje za bivanje v državi služkinji A. Pakandovi, ki je čehoslovaška državljanica. Ta gospod, kakor tudi mnogi drugi, prosijo za zaposlenje tujke, čeprav veljajo kot dobri patrioti, v času, ko se nahaja na ulici brez dela, brez kruha in stanovanja nad 800 žen iz Beograda in okolice. Ti patrioti iščejo tujke tedaj, ko naši ljudje nimajo možnosti, da bi prehranjevali sebe in rodbine s svojim zaposlenjem.

Domače služinčadske posle bo opravljala tujka državnemu uradniku, kakor da bi bilo to specialno delo, ki ga naše žene ne znajo.

Za kaj vse potrebuje »Slovenec« božjega usmiljenja. »Ponedeljski Slovenec« z dne 17. t. m. poroča pod naslovom »Ne verjamemo« o vesti, da bo znani renegat Sirotti, ki je zdaj po smrti dr. Sedeja apostolski upravitelj goriške nadškofije, v kratkem imenovan za goriškega nadškofa. »Slovenec« konstatira najprej, da zaradi dosedanjega delovanja Sirottija ne more verjeti in vestem, potem pa nadaljuje: »Upamo, da se bo Bog usmilil našega vernega ljudstva pod Italijo in odvrnil od njega ta udarec. To bi bil udarec tudi katoliški cerkvi v Jugoslaviji!« Kaj vse zahteva »Slovenec« od boga, četudi nima pri takih stvareh prav nič opraviti. Saj je to vendar papeževa volja, včasih še državna, kdo bo kje škof ali nadškof. Lateranska pogodba je vendar tu, pa bo že država tako lojalna, da bo ustregla papeževemu sklepu. Drugače bi pa pogodbe ne bilo treba in bi bil »Slovenec«, ki tako zagovarja in hvali soglasnost in sodelovanje Vatikana in Kvirinala, v zadregi...

Katoliške stranke nazadujejo? »Delavska Pravica« z dne 12. t. m. piše v članku »Učinek zasilnih naredb« o neuspehih nemških zasilnih naredb, ki jih je izdal nemški katoliški kancler Brüning in zaključuje: »Ni čudno, da nazadujejo tako zvane katoliške stranke. Ljudstvo ve, da so taki zdravniki za nič.« — Zanimiva je ta ugotovitev. Pripominjamo pa, da krščanski socialisti, ki so spoznali ta dejstva, niso nič boljši zdravniki, zlasti ker so samo sestavni del oz. afiliacija take katoliške stranke oz. takega katoliškega gibanja.

Tečajji za praktično delo na mizarskih strojih. Zavod za pospeševanje obrta zbornice za TOI v Ljubljani opozarja mojstre in pomočnike mizarske stroke, da priredi ob času velesjema od 6. do 11. junija t. l. večerni tečaj za praktično delo na mizarskih strojih v delavnici Andreja Kregarja, mizarskega mojstra v Vizmarjih pri St. Vidu. Tečaj se bo vršil vsak dan od 18. do 20.30 ure. Sprejme se samo 10 udeležencev. Predaval bo absolvent specialne lesne industrije strokovne šole g. Ivan Kregar ml., ki bo udeležencem pokazal vse načine uporabe mizarskih strojev, opozoril med drugim tudi na nevarnost pri delu ter udeležence seznanil obenem z najmodernejšimi metodami in tehničnimi izpopolnitvami pri obdelovanju lesa, kolikor pride v poštev specialno za mizarskega mojstra. Prednost pri sprejemu imajo mojstri, po razpoložljivosti mest pridejo na vrsto starejši pomočniki. V primeru, da se prijavi

Konferenca azijskih imperialistov.

Daljnji vzhod center imperialističnih sporov.

Japonska vlada sklicuje posebno konferenco, na katero vabi Anglijo, Francijo, Italijo in Zedinjene države v Tokio. Konferenca bo razpravljala, kako naj te države zaščitijo svoje interese na Daljnem vzhodu, to je na Kitajskem in proti Rusiji. Po tej konferenci lahko tudi sodimo, da povabljenе države niso toliko interesirane na miru na Daljnem vzhodu, kakor na zaščiti svojih interesov. Zato miru med Kitajsko in Japonsko ne pospešujejo prav posebno, kakor nam je znano.

preveliko število udeležencev, priredi zavod še en tak tečaj — po možnosti teden dni pozneje. Ob priključitvi tega tečaja bo tudi ogled več modernih opremljenih obrtniških delavnic. Oni, ki se nameravajo udeležiti tečaja, naj se prijavijo najkasneje do 28. maja t. l. Prijave se bodo sprejemale po vrstnem redu, ki bo mero-dajen tudi za sprejem udeležencev. Vpisnina za sprejem v tečaj znaša za mojstre 10, za pomočnike 5 Din. — Udeleženci ne potrebujejo nikakih pripomočkov.

Zanimivo vprašanje. Četrtek »Slovenec« z dne 19. t. m. prinaša tole vprašanje: »Vprašanje ravnateljstvu drž. železnic. Iz gornje Savinjske doline smo prejeli: Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani se naproša, da javno pojasni, pod katerimi pogoji se dobijo legitimacije za polovično vožnjo za splavarje, ker je bilo razglašeno po občinah, da mora biti vsak, ki želi legitimacijo, član krajevne organizacije JRKD.«

XII. velesjem v Ljubljani se bo vršil od 4. do 13. junija. Z velesjemske legitimacije je dovoljen 50 odst. popust na železnici. Naj nikdo ne zamudi ogledati si te velike, krasne prireditve. Nad 700 domačih in inozemskih tovarn razstavi najrazličnejše blago. Zlasti opozarjamo na oddelke tekstila, usnja, papirja, pohištva, strojev, kovin, poljedelskih strojev, moderne higijene, perutnine in kuncev, oficijelne razstave poljske republike, razstave »Prijeteljev narave v stanovanju«, tujsko-prometno razstavo. Legitimacije se dobe pri Patniku, denarnih zavodih, trgovskih organizacijah, večjih železniških postajnih blagajnah Dravske banovine itd. in direktno od velesjemskega urada.

Odgoditev mednarodnih konferenc. Iz Ženeve prihajajo neprijetne vesti, da bosta najbrže odgodeni lausanska reparacijska in ženevska razorožitvena konferenca. — Kriv je temu deloma konflikt na vzhodu in pa spletakarije mednarodnega kapitala.

Čudno stališče zrakoplovnega odbora razorožitvene konference. V odboru za zrakoplovstvo ženevske razorožitvene konference je stavlil nemški delegat predlog, da naj se vse vojaško zrakoplovstvo in meta-

Angelo Cerkenik:

ROSA.

(Povest.)

32

— Ne morem razumeti te čudne prisposode.

— Napak ste me razumeli. To ni prisposoda; zgolj asociacija misli je.

— Razjasnite mi!

— Vi hočete nekako ločiti spolnost od ljubezni, odreči se spolnemu izživljanju, češ, da je ljubezen dočista od spolnosti neodvisna pojava. Pri vsem tem pa trpite, ker tisti, ki ga ljubite, ni nič drugega nego predmet spolne strasti neke druge ženske. Trpite ali ne trpite?

— Trpim; priznam. Želim pa najprej, da mi razjasnite tisto asociacijo misli.

— To je preprosto. Pazite: Kristus je dejal: Če te kdo udari po levem licu, izvoli mu pripraviti še desno... ne vrniti, marveč dvakrat sprejeti, torej pasivno vrniti... Pazite, tukaj je nekoliko hudobije vmes! Če te mož enkrat udari in mu vrneš, sta oba približno enaka grešnika, če mu pa ti pomoliš še drugo lice, je drugi strašen grešnik, ti pa si svetnik. To je naravnost zapeljivanje h klofutanju...

— Gospod doktor, vi se iz resnih stvari norčujete. Vaše tolmačenje je popolnoma napačno, kajti ta nauk velja za vse. Če bi ga vsi izpolnjevali...

— Bi bil nepotreben! Prav tako nepotreben, kakor vaš nauk o spolnosti! Da so vsi takšni, kakršni ste vi, bi bila najprej — dovolite, da zelo konkretno povem — takšna tudi Tanja in nadaljnja posledica bi bila, da bi vaš mož bil samo — vaš.

— Temu ne oporekam. Vendar pa sta dva važna argumenta, ki mi velita ravnati prav tako, kakor sem ravnala. Prvi je, da Bojo z a m e kot spolno različno bitje ne obstoji, že davno ne. Cesar ni, si pričarati ne morem. Drugo pa izhaja iz prvega: da me Bojova spolna strast, ki jo morebiti očituje nasproti drugim ženskam, ne more tangirati zbog tega dejstva samega. Čakajte, da najdem primerno prisposodo... Recimo... Jaz sem posestnica ene milijarde dolarjev in Bojo nekega lepega dne daruje komurkoli kakšno mojo obleko, ki sem jo že davno zavrgla... Jaz se razjezim. Ali se morebiti razjezim, ker čutim zaradi zgube tiste obleke kakšno pomanjkanje? Ne zato, marveč zgolj zavoljo dejstva, ker sem jaz bila zakonita lastnica tiste obleke.

Tako je tudi z ljubeznijo. Resnično ljubezen ne sme in ne more zahtevati niti povračila, niti plačila. Ljubezen mora neobhodno imeti svoj sedež samo v tistem, ki ljubi... Spolnost? Priznam... je kakor re-torta v kemiji.

— Rosa, teoretično imate prav, toda praksa govori dočista drugače.

— Vem. Praktično ljudi, ki bi res ljubili, ljubili razumete, vsaj do danes sploh ni. Jaz samo poskušavam ljubiti!

— Jaz, vidite, sem iz celo drugačnega jekla. Jaz bi svojo ženo na mestu ustrelil prav tako, kakor tisti Rus.

— Vse to me tembolj spodbuja k afirmaciji moje ljubezni, k zmagi duha nad materijo.

— Ali ne razumete, da vodi eventualno vtelesenje te vaše misli k rojstvu tiste zloglasne svobodne ljubezni, k nekakšni javni hiši, dostopni vsem in vsakomur? Ali res ne razumete, da bi bilo to skrajno nemoralno, ker bi bilo nehigijensko?

— Vse to sem že pretehtala, skrbno tehtala, gospod doktor in sem ugotovila, da bi vtelesenje moje misli vodilo k smrti spolnosti kot užitku. Spolnost bi se izločila.

— Fantazija! Ni naravno. Edinole spolnost kot užitek je jamstvo spolnjenanja človeške družbe in — ohranitve človeške družbe.

— Če danes še ni naravno, more postati naravno jutri! Čemur pravite vi: naravno, ni nič absolutnega, marveč je docela relativno. Narava in naravno nestajata, se presnavljata, sta v vsaki dobi svojevrstna.

— Dovolj, dovolj!

Zaradi pomirjenja moje vesti, gospod doktor, ju rešite in zavoljo tega, ker obojico tako zelo ljubim.

— Kako morete ljubiti Tanjo?

— Vse, prav vse, ki ljubijo Boja, imam rada. Ker vem, da ga Tanja zelo ljubi, ljubim tudi jaz njo zelo.

— Čudno, sestra! Začenjam verjeti v resnico vaših besed, ko bi le vsakdanje življenje ne govorilo povsem drugače!

— Vsakdanje življenje? Vsakdanje življenje je argument preteklosti, argument sedanjosti nam mora biti — bodoče življenje!

— Aforizem, ki ga podpišem, ker je morebiti nekoliko resničen, ker je prijetno slišati ga, a po njem naj živijo — drugi!

— Drugi aforizem, gospod doktor! Vsi zaspanci učijo svoje otroke, da je rana ura zlata ura!

nje bojnih sredstev iz letal označi kot posebno ofenzivno, to je, za orožje, ki naj bi se mednarodno povedalo. Nemški predlog je bil odklonjen, ker je 22 članic glasovalo proti predlogu, 7 pa za predlog. Za predlog so glasovale Nemčija, Avstrija, Ogrska, Bolgarija, Rusija, Kitajska in Turčija.

Umor Dimitrije Mihajlova v Sofiji. Dimitrija Mihajlova je dal umoriti njegov lastni pristaš Vanče Mihajlov. Prvotno mnenje, da so ga ubili protogerovisti, ne odgovarja resnici. Dimitrije je bil izvoljen za predsednika odbora, ki naj bi protogeroviste in mihajloviste spravil, kar bi se mu bilo posrečilo, Vanče Mihajlov je pa zahteval nedavno izplačilo večjega zneska iz blagajne odbora brez kontrole, kar je Dimitrije odklonil. Na kongresu v Burgasu sta se Vanče in Dimitrije sprla in Dimitrije je bil v Sofiji ustreljen še isti večer, ko se je vrnil iz Sofije. V imenu protogerovistov je izjavila deputacija sinu umorjenega, da protogerovisti niso morilci.

Alpinska montanistična družba na Gornjem Štajerskem, znana financierka Heimwehrovcev, ustavlja zadnji čas en obrat za drugim. Te dni je ustavila tudi svoj obrat v Kindbergu in izprla 460 delavcev. Tudi člani Heimwehra, ki jih je družba dosedaj na poseben način protežirala, morajo končno verovati v gospodarsko krizo. Ker pa so Heimwehrovci poprej vedno rohneli proti brezposelnemu zavarovanju, se polasča brezposelnih vedno veliko razburjenje, kadar se pojavi kak heimwehrovec pri borzi dela za brezposelno podporo. Zadnjič so enega heimwehrovca v Leobnu na borzi dela delavci hudo namlatili, ker je hotel imeti brezposelno podporo, prej pa je brezposelne vedno zmerjal kot lenuhe in je protestiral proti plačevanju prispevkov za brezposelno zavarovanje.

Glad povzročja v Nemčiji resne nemire. V Duisburg-Hambornu je prišlo zadnje dni do resnih demonstracij brezposelnih, ki so s sklici: »Lačni smo!« »Dajte nam dela in kruha!« vdrli v številne trgovine z živili in jih začeli pleniti. Policija jih je morala z gumijevkami razganjati. Podobni dogodki so se vršili tudi v Leipzigu. Številne skupine brezposelnih so se javljale v trgovinah, kjer so zahtevale živil zase in za svoje otroke. Ker so jim trgovci pristojevoljno le prav malo dali, so si začeli sami jemati iz zalog kruh, meso, mast in druga živila, nakar so zbežali.

Bivši nemški zunanji minister dr. Curtius v Rusiji. V Moskvo je pripeljal dne 21. v Nemčije bivši zunanji minister dr. Curtius ter ostane v Rusiji dalje časa ter si bo po raznih krajih ogledal upravo in vodstva ruskih industrijskih podjetij.

Tretjo križarko grade v Nemčiji. V proračun za leto 1932 je nemški parlament vstavil prvi obrok za tretjo nemško križarko. V nemškem parlamentu se je dolgo vršila borba proti gradnji križark. Sedaj so v vladi same meščanske stranke, so pa ta kredit podtaknili v pozicijo subvencija za zrakoplovstvo.

Francija uvede poostreno kontrolo nad tujci. Strogo se bodo kontrolirali tudi gostje po hotelih in bodo vsi tujci, ki bi se pečali s politikom, takoj izgnani. Pri prekoračenju meje se potni listi ne bodo več pregledovali na obmejnih postajah, temveč že med vožnjo v vlakih.

Na Mussolinija so pripravljali atentat. Pred nekaj dnevi so v Italiji izsledili zaroto proti Mussoliniju, ki je nameravala izvesti nanj atentat. Zaprl so šest oseb, ki se bodo zagovarjale pred državnim sodiščem za zaščito države. V Milanu je bil svojčas tudi izvršen atentat na Mussolinija, ki pa je pobil druge ljudi in o katerem so krožile dvoumne govornice o — uprizorjenem atentatu.

Politična kriza na Irskem. Novi predsednik vlade nacionalist De Valera je hotel izvesti popolno ločitev Irske od Velike Britanije. Borba z Anglijo je pa težavna in je že izgubil večino v republikanskem parlamentu za svoj načrt. V slučaju, da bo moral De Valera odstopiti, bodo

Seja mariborskega občinskega sveta

dne 20. maja 1932.

Uvodoma je mestni načelnik g. dr. Lipold poročal, da je interveniral v smislu sklepa zadnje občinske seje v Beogradu, da se Maribor uvrsti v I. draginjski razred, kjer je dobil zagotovilo, da se bo zadeva ugodno rešila.

Predlog mestnega načelnika, da se pooblasti predsedstvo, da sklepa v zadevi ustanovitve ženske nižje obrtne šole v Mariboru, je občinski svet odobril. Cerkveno-konkurenčni odbori pa se bodo izvolili na skupni seji z odbori okoliških občin. Izvoljena je bila dalje komisija, ki bo odločala o sprejetju otrok v počitniško kolonijo, zakar se bo porabila vsota Din 75.000.—, ki je predvidena v mestnem proračunu, in sicer 51.000 Din za počitniško kolonijo na Pohorju, ostanek pa za letovanje otrok na morju. Odobrenih je bilo več prošelj za nakup in zamenjavo stavbnih parcel. Gremij trgovcev pa je dobil zagotovilo, da bo mestna občina, ko bo stvar dozorela, odstopila brezplačno stavbno parcelo na periferiji mesta, in sicer za gradnjo doma obubožanih trgovcev.

Uvedba veselicega davka.

Mestna občina bo pobirala od 1. junija dalje veselice davek od vseh prireditelj, in sicer: za prireditve, od katerih pobira država 20 odstotkov, bo znašala občinska doklada 12 odstotkov; od prireditelj, kjer se računa državni davek 10 odstotkov, pa bo občinska doklada znašala 6 odst. Prireditelji veselice pa bodo morali še razen tega plačati za vsako prireditve Din 100.— občinske takse.

Znižanje najemnin v zasilnih stanovanjih.

Občinski svet se je bavil tudi z znižanjem najemnin v zasilnih

stanovanjih. Delavski zastopniki so se že dolgo časa borili za to, da se že vendar enkrat znižajo najemnine, zlasti v zasilnih stanovanjih, ki so bile sorazmerno z najemninami v novih mestnih hišah v Smetanovi ulici, mnogo previsoke. Tudi ob tej priliki, ko je končno zadeva prišla pred občinski svet, je s. Petejan ponovno odločno zahteval znižanje najemnin. Predlog je bil nato sprejet ter se bodo odslej pobirale naslednje najemnine: za stanovanja, kjer je dosedaj znašala najemnina 290 Din, se bo od 1. aprila (torej za nazaj) pobirala najemnina mesečno Din 210.—; za stanovanja, kjer je dosedaj znašala najemnina Din 250.—, pa je določena sedaj na Din 200.—.

O najemninah v ostalih mestnih hišah, zlasti v Smetanovi ulici, pa bo sklepal še odsek za določanje najemnin. V novih zgradbah v Smetanovi ulici mora mestna občina že vsa leta doplačevati Din 350.000.— letno za amortizacijo, zato občinski svetniki, ki pripadajo večini, zahtevajo, da se v teh stanovanjskih hišah najemnine zvišajo.

Prenos 11 milijonskega posojila.

Kljub pomislekom delavskih zastopnikov je občinski svet sklenil, da se prenese posojilo mestne občine pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v znesku 11 milijonov Din na mestno hranilnico. Za mestno občino je prenos tega posojila sicer ugoden, ker si s tem podaljša amortizacijsko dobo za pet let. Za mestno hranilnico pa je ta prenos v današnji denarni krizi velika obremenitev.

Končno je bilo rešenih še nekaj prošelj za podelitev koncesij, kakor tudi nekatere personalne zadeve, nakar je bila seja zaključena.

Dr. Avg. Reisman:

Delovno pravo v novem obrtnem zakonu.

(Iz predavanja o novem obrtnem zakonu v Strokovni komisiji v Mariboru.)

(Nadaljevanje.)

Kakšni so delavski dopusti v sosednih državah?

a) Dopusti v avstrijski republiki:

V Avstriji so uvedli plačane delavske dopuste že kmalu po vojni s posebnim zakonom o delavskih dopustih z dne 30. julija 1919. Ta zakon določa, da morajo dobiti vsi delavci, zaposleni v obrtnih delavnicah, trgovinah, železnicah, v rudokopih in podobnih podjetjih, po 1. letu službe nepretrgan dopust enega tedna in po petih letih službe dopust dveh tednov. Mladostni delavci do 16. leta pa morajo dobiti že po enoletnem službovanju dvotedenski dopust. Tekom dopusta mora dobiti delavec celo plačo, ki jo sicer dobiva, tudi če dela n. pr. v akordu. Akordna plača pa se izračuna na podlagi povprečnega zaslužka delavčeve mezd v zadnjih 12. tednih. Tej pravici za plačani dopust se delavec tudi s pogodbo ne more odreči. Prestopki zakona o dopustu se kaznujejo po določitih obrtnega reda, ki je tudi v Avstriji nov.

b) Dopusti v češkoslovaški republiki:

Češkoslovaška republika je uvedla posebni zakon o plačanem dopustu delavcev leta 1925, ki je avstrijskemu precej podoben. Po tem zakonu imajo pravico na plačani dopust vsi stalni delavci in nameščenci, ki nimajo zakonito urejenega dopusta že po zakonu o trgovskih pomočnikih ali po zakonu o rudarjih ali kot javni uslužbenci na podlagi svojih službenih predpisov. Nimajo torej tam pravice do plačanega dopusta sezonski delavci, n. pr. zidarji in podobno. Dopust pa znaša po enoletnem nepretrganem službovanju v istem podjetju ali pri istem delodajalcu 6 dni v letu, po 10. letih službe 7 dni in po 15. letih 8 dni dopusta. Vajenci imajo letno 8 dni dopusta. S kolektivnimi ali posameznimi službenimi pogodbami pa se lahko pogodijo tudi daljši dopusti, medtem ko so manjši nedopustni. Dopust se mora dovoliti v času, ki je za odmor najpripravnější, t. j. v času od 1. maja do 30. septembra. V izrednih slučajih se lahko določi dopust tudi v drugem času, n. pr. v sezonskih podjetjih, v kopalnišči in podobno. Tudi nameščenci in delavci sezonskih podjetij, ki so tam stalno zaposleni, imajo namreč pravico do zakonitega dopu-

imeli na Irskem nove volitve. De Valera sam pa tudi grozi z novimi volitvami v nadi, da dobi zase večino.

Japonsko vlado sestavlja general Makota Saito, ki je guverner na Koreji. Sestava nove vlade je odvisna le še od vojaških oblasti, ki utegnejo preprečiti sodelovanje civilnih oseb v vladi.

sta. V času dopusta mora prejeti delojemalec vso svojo plačo, tudi eventualne dodatke za rodbino, stanovanje itd. Ako mezda ni stalno enaka, mora dobiti delavec za dopust povprečni zaslužek zadnjih 4 tednov.

c) Dopust v poljski republiki:

Poljska republika je uredila delavske dopuste z zakonom z dne 16. maja 1922 in izvršilno uredbo ministra dela in socialnega skrbstva dne 11. junija 1923.

Po tem zakonu imajo vsi delojemalci v obrti, rudokopih, trgovini, pri podjetjih prometa, pisarnah itd., če je v podjetju zaposlenih vsaj 5 delavcev, po enem letu službe najmanj 8 dni plačanega dopusta in po treh letih službe 15 dni dopusta. Mladostni delojemalci po 18. leti, pa morajo dobiti letno vsaj 14 dnevni nepretrgani plačani dopust. Takšen dopust morajo dobiti tudi vajenci, čeprav je v dotičnem podjetju zaposlenih manj kot 5 delojemalcev. Pri akordnem in delu po kosu se izračuni mezda za dopust na podlagi povprečnega zaslužka v zadnjih treh mesecih.

Duševni delojemalci v trgovini, obrti in birojih, pa imajo že po polletni službi 14-dnevni dopust in po enem letu 1 mesečen neprekinjen plačan dopust.

Dopust mora dobiti v času od 1. maja do 30. septembra najmanj 50% vseh uslužbencev, drugi pa lahko dobe dopust v ostalem času.

Kdor krši določila tega zakona, se kaznuje v sodnem postopanju z denarno kaznijo do 50.000 mark ali z zaporom do enega meseca.

Poljski zakon o dopustih je torej zelo moderen in kaže izredno socialen napredek poljske zakonodaje.

č) Dopusti v Rusiji.

V Rusiji imajo sedaj urejen dopust delavcev z naredbo ljudskega komisarja dela z dne 14. avgusta 1923, ki je bila izdana temeljem zakonika dela z dne 9. nov. 1922. Pravico do plačanega dopusta imajo v Rusiji vsi delavci in nameščenci, ki delajo proti plačilu v državnih, javnih ali zasebnih podjetjih in zavodih, nepretrgoma najmanj 5 in pol meseca. Ta dopust traja najmanj 2 tedna, a oni, ki delajo v posebno zdravju škodljivih ali nevarnih podjetjih, kakor tudi delavci, ki še niso izpolnili 18. leta, dobe razen tega še dodatni dopust najmanj 2 tednov, tako da imajo delavci te vrste skupno 4 tedenski letni dopust. Mladostnikom se mora dati dopust po možnosti v letnem času od 1. maja do 1. oktobra, medtem ko se delijo ostalim delavcem in nameščencem dopusti skozi celo tekoče leto. Ako kdo tekom leta ni izbral dopusta, mora dobiti za to plačilo najpoznejše v mesecu decembru. Lahko pa prizadeti to iztirjajo še tekom treh let.

Maribor.

Reorganizacija občinske uprave. Na zadnji seji občinskega sveta je bil po poročilu odseka za reorganizacijo občinske uprave sprejet sklep, da se uprave posameznih občinskih podjetij ločijo od dosedanje skupne uprave občinske imovine. Odsek, ki se bavi z reorganizacijo občinske uprave, je dobil nalogo, da polagoma ta sklep izvede.

Sprejemanje učencev(ke) v počitniške kolonije. Mestno načelstvo v Mariboru se je sporazumelo z Državnim zdravstvenim domom, Društvom za zdravstveno zaščito dece in mladine in Pomladkom rdečega križa v Mariboru, da se bo vršilo sprejemanje učencev(ke) za počitniške kolonije na sledeč način: Učence(ke) osnovnih šol predlaga za sprejem mestni šolski zdravnik g. dr. Wankmüller, učence(ke) vadnic in srednjih šol do 14. leta starosti pa vodja Drž. zdravstvenega doma g. dr. Vatovec. Dotični učenci(ke) se nato v spremstvu staršev ali rednikov zgledajo s prijavnimi polami v socialno-političnem uradu mestnega načelstva, Rotovski trg 9, ki ugotovi njihovo domovinsko pristojnost in socialne razmere, nakar bo o sprejemu definitivno odločala tozadevna komisija mestne občine. Izjemo tvorijo učenci(ke), za katere plačajo starši polno oskrbnino, katere sprejema neposredno Društvo za zdravstveno zaščito dece in mladine v Strossmajerjevi ul. 26, in pa učenci(ke), ki bodo oskrbovani iz sredstev fonda za zdravstveno zaščito dece in mladine, katere sprejema neposredno Drž. zdravstveni dom. Z ozirom na dejstvo, da je vseh mest, ki pridejo za sprejem iz javnih sredstev v poštev, le 220, je naravno, da se ne bodo mogli sprejeti vsi, ki to želijo, marveč le tujno potrebni, ki jih predlagata imenovana gospoda zdravnikla.

I. Delavsko kolesarsko društvo, centrala Maribor se zahvaljuje vsem udeležencem pri proslavi 35 letnice društvenega obstoja, posebno pa pevskega društvu »Frohsinn«, pevskega društvu »Svoboda« (Ptuj), »Pošte-la« (Radvanje), in »Edelweiss« (Maribor), kakor tudi vsem onim, kateri so dali na razpolago prenočišča za goste.

Društvo »Ogenj«, ki nudi svojim članom vse ugodnosti v smislu društvenih pravil, posluje v Koroščevi ulici 8. Uradne ure so vsak ponedeljek, sredo in petek od 17. do 19. ure, kjer se sprejemajo tudi novi člani in dajejo vsa tozadevna pojasnila.

Mariborsko gledališče. V sredo, dne 25. t. m. vprizoriijo mariborski dijaki Haasovo opereto »Če ljubita se dva«. Začetek ob 20. uri.

Otvoritev čistilnega kopalnišča ter fizikalnega zdravilišča v palači OUZD v Mariboru.

Ekspozitura OUZD v Mariboru razglasa, da bo dne 24. maja 1932 otvorila v svoji palači v Marijini ulici št. 13, vhod glavna vrata, z napisom »Kopalnišče«, čistilno kopalnišče in fizikalno zdravilišče, ki bo dostopno članom in nečlanom.

Cenik za kopalniščni red:

a) Za člane in njih svojce:
Pršna kopal za vse dni v tednu 4 Din;
kadna kopal: ob torkih, sredah, četrtek in petkih Din 8.—;
kadna kopal: ob sobotah, nedeljah in praznikih Din 10.—.

b) Za nečlane:
Pršna kopal: terek dopoldne, sreda dopoldne, četrtek dopoldne Din 4.—;
terek popoldne, sreda popoldne, četrtek popoldne ter petek celi dan Din 6.—;
sobota, nedelja in na praznik Din 6.—
Abonentski bloki z 10 vstopnicami za vse dni, razen za sobote, nedelje in praznike Din 50.—.

Kadna kopal:

terek dopoldne, sreda dopoldne in četrtek dopoldne Din 8.—;
terek popoldne, sreda popoldne in četrtek popoldne ter petek celi dan Din 10.—;
sobota, nedelja in praznik Din 12.—
Abonentski bloki z 10 vstopnicami za vse dni, razen za sobote, nedelje in praznike Din 85.—.

Kopalnišče je odprto ob torkih, sredah, četrtek in petkih od 9. do pol 19. ure, ob sobotah od 8. do pol 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure.

Ob ponedeljkih je kopalnišče zaprto.
Vstopnice za kopalnišče člani in njih svojci v I. nadstr., pisarna za odjemalce, nečlani pa pri blagajni kopalnišča v pritličju. Vsak posestnik kopalnišča prejme takoj proti vstopnici pri kopalniški blagajni rjuho, oziroma brisačo in košček mila.

Cenik fizikalnega zdravilišča z navedbo posameznih zdravilnih procedur izda urad v obliki prospekta, dotlej pa izve interesent cene in podrobnosti pri ordinaciji v fizikalnem zdravilišču.

Zdravnik fizikalnega zdravilišča ordinira za privatnike od 8. do 10. ure, za člane pa so ordinacijske ure razvidne na razkaznici.

Opozorilo staršem! Kupujte za svojo deco sedaj za šolo samo pri nas na Slomškovem trgu 6!

Najpametnejša.

Tri hčere imel je čevljar Smolomaz, odrasle že in je bil skrajni res čas, da vsaka si svojega moža dobi, sicer obsedi.

Agata si je najmanj notarja želela, nazadnje pa v stiski kovača je vzela,

ki vsak večer pijan domov prikrevsa; in zdaj se kesa.

Reza pa branjarja si je vlovila, a se pošteno je z njim osmodila, ker sleherno leto v Rim odpotuje; zdaj pa obžaluje.

Katra edina je pametna bila in se je k župniku v farovž vselila, kjer poveljuje zdaj, rdeča, debela in vedno vesela.

Ptuj.

Občni zbor podružnice Zveze delavskih žen in deklet. V četrtek, dne 26. maja 1932 ob 19. uri se vrši občni zbor podružnice Zveze delavskih žen in deklet v gostilni Šegula. Dolžnost članic je, da se polnoštevilno udeležijo občnega zborala!

Razno.

Francija dežela milijonarjev. Francosko gospodarstvo se je silno nagnilo k velekapitalističnemu, kar je gotovo v zvezi s tem, da je v deželi malih hranilcev in malih rentnikov število velikih milijonarjev naglo in močno raslo. Nič manj milijonarjev ni v Franciji kakor v Angliji. Iz uradne davčne statistike za leto 1930 je razvidno, da je v tem letu umrlo sedem Francozov, ki so zapustili več kakor 50 milijonov frankov (105 milijonov Din). Zapuščina teh sedmih oseb je znašala 642 milijonov frankov. V istem letu je zapustilo 62 oseb 10 do 50 milijonov, 167 oseb 5 do 10 milijonov, 522 oseb 2 do 5 milijonov, 1002 oseb 1 do 2 milijona frankov. V tem letu je umrlo 1760 milijonarjev in nedvomno je število živih milijonarjev še večje.

Zaradi kršitve ameriškega prohibicijskega zakona je bilo v Zedinjenih državah okoli 36.000 ovadb. Obtoženih je bilo 4228 oseb samo v mesecu aprilu in sodišče je izreklo 2264 let zaporne kazni ter 685.000 dolarjev globe (okoli 39 milijonov

Tudi Ti

se moraš zavedati, da čas hiti. Ali si v tem mesecu že pridobil »Delavski Politik« novega naročnika? Opozori na to dolžnost tudi svojega prijatelja! -- -- --

Din). V osmih mesecih pa je bilo obtoženih 35.994 oseb.

Amerika za abstinenco. V sredo je glasoval senat Zedinjenih držav o dopustnosti alkoholnih pijač. 61 senatorjev je glasovalo proti omiljenju abstinence, 24 pa za omiljenje in uvedbo lajših alkoholnih pijač.

10.000 besed na eni dopisnici. Ko je bil Pariz preko zime 1870-71 oblegan, so se obleganci v mnogih slučajih posluževali golobov, s katerimi so obveščali zunanji svet o položaju v mestu. Okrog enega peresa v golobovem repu je bil ovit papirnat trak, ki je v jako drobni pisavi, ki se je lahko čitala samo s povečalnim steklom, vseboval potrebno poročilo. — Mlad nemški grafik je pa pred kratkim izvršil rekordno delo: na navadni poštni dopisnici je v 10.052 besedah s trdim svinčnikom in s pomočjo povečalnega stekla popisal ves potek Lindberghovega poleta iz New Yorka v Pariz. Za to delo je potreboval 3 mesece. Dopisnica se zamore s pomočjo povečalnega stekla z lahkoto prečitati.

Novorojenčka je zakopala v gnoj. 19-letna Jožefa Pugl, ki služi pri kmetu Eiblerju v Rači pri Lipnici, je začutila porodne bolečine. Šla je za hlev na gnojišče, kjer je porodila novorojenčce ženskega spola, ki ga je takoj zakopala pol metra globoko v gnoj. Nato si je namazala nos s krvjo in je šla v hišo, kjer je rekla, da ji je kri tekla iz nosa. Domači pa so menda nekaj slutili in kmet je opazil po tleh močno krvavo sled. Šel je za njo in je našel gnoj sveže razkopan. Takoj je začel razkopavati in je našel otroka, ki je bil že mrtev. Zdravniška komisija je ugotovila, da je bil otrok živ rojen. To je baje že tretji slučaj, da je Puglova otroka spravila, vendar ji dozdej tega niso mogli dokazati.

Otroka živega zakopal. V Berlinu je bil aretiran neki Heinz, ker se mu je dokazalo, da je pred 6. leti svojo pokralo leto staro hčerkico živo pokopal.

Pristopajte k zadrugi**„Delavski dom“**

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

VSAK TRGOVEC, OBRATNIK, GOSPODAR, GOSPODINJA POSETI

XII. LJUBLJANSKI VELESEJEM

4. — 13. JUNIJA 1932.

ZAKAJ! — Ker nudi največji pregled vseh potrebščin v gospodarstvu, orientacijo cen blaga, **polovično vožnjo na železnici**, popust na parobrodih

700 RAZSTAVLJALCEV, 40.000 m² RAZSTAVIŠČA

Izdelki celokupne industrije, pohištvo, oficijelna razstava Poljske republike, higijenska razstava, razstava perutnine in kuncev, tujsko-prometna razstava, razstava Prijatelj prirode v stanovanju

Legitimacije po Din 30— se dobe pri vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah Dravske banovine in biljetarnah „Putnika“

PRENOČIŠČA PRESKRBLJENA

Misel ob V. esperantskem kongresu.

Dne 15. do 16. maja t. l. se je vršil v Brodu na Savi V. jugoslovenski esperantski kongres. Ta kongres je važen z raznih vidikov. On je nam esperantistom pokazal, da je notranja sila našega pokreta velika, čeravno današnje politične prilike njegov razvoj jako zavirajo. Dejstvo, da smo prišli mi esperantisti sami do tega prepričanja, je velike vrednosti, ker šele sedaj bomo v stanu žrtvovati svoje sile za gibanje, ki ga bomo naredili še živahnejšega.

O vrednosti Esperanta danes govoriti je odveč. Vsak izmed nas bo pritrdil, da postaja Esperanto važen faktor v internacionalnem življenju. Sredina, ki se zanima zanj, je večinoma delavska. Inteligenca prvič nima nobene prave potrebe za mednarodno življenje, drugič se pa ona, ki pozna enega ali celo več tujih jezikov, smatra za nekaj vzvišenejšega.

Smatramo za potrebno, da spregovorimo odkrito besedo na račun nekaterih v našem delavskem gibanju, ki čeravno poznajo pokret, stojijo ob strani ali pa celo njemu nasprotujejo, kakor se je to večkrat pripetilo našim sodrugom. Esperantski pokret daje mednarodnemu življenju šele barvo! Zato proč z mlānostjo! Dajmo delavcem priliko za učenje in jih podpirajmo, ker je ravno Esperanto močen kulturni faktor in dobrodošlo sredstvo v rokah delavca. Vi, ki širite pogled delavcev, opozarjajte jih stalno tudi na to stran.

Pokažimo, da nismo gluhi in nemi kakor skala v morju, ob katero se voda brezuspešno zaganja, ne bodimo ovira, pokažimo razumevanje in srce!

Delavski sport.

6000 igralcev, članov dunajskih delavskih telovadnih organizacij, je priredilo v dunajskem stadionu v nedeljo veliko svečano predstavo, ki predstavlja razvoj delavskega razrednega gibanja od svojih začetkov v starem Rimu pod Spartakom, preko srednjeveških in kmečkih uporov do najnovejših razrednih bojev moderne proletariata. Sodelovalo je 6000 članov z govornimi zbori, ki jih je spremljal orkester s 1000 godbeniki. Gledalcev je bilo 60.000 in je bil ogromni stadion do zadnjega kotička napolnjen. To je bila prava delavska kulturna prireditev. Predstava se bo še dvakrat ponovila.

Aforizmi.

Kultura, ki priznava delo kot svojo najvišjo vrednoto, upravičuje svojo eksistenco.

Tistim, ki lahko poljubno filozofirajo o morali, je morala deveta briga.

Nasilje nad brezpravnimi jemlje vero brezpravnim (nezaščitenim) v avtoriteto prava.

Lahko je prisiliti delavca, da strada, toda zelo se motijo tisti, ki mislijo, da delavec spoštuje grobo silo, ki mu odmerja skorjice kruha.

Nihče ne bo nasitil milijonov tistih, ki jih taji — če jih taji; resnica je volk, ki prej ali slej požre lažnjivca.

Meh za smeh.

Gluhi cigán. Nek cigán, ki je slabo slišal, vendar ni bil zato nič manj prebrisan, je prodal svoje staro kljuse nekemu lahkovernemu kmetiču, kateremu je svojo mrho na vse pretege hvalil. Nekaj dni nato je kljusa kmetu crknila. Ves razburjen je kmet tekkel k cigánu in je kričal: »Da bi te vrag... pošteno si me nabrisal!« »Da, da,« odvrne cigán, »me prav veseli, da si zadovoljen.« »Kaj, zadovoljen?« je vpil kmet, »ti me ne razumeš, prevaril si me s svojo kobilo!« »Tako, tako,« je menil cigán, »saj sem vedel, da je boš vesel! No, kaj pa dela sedaj tvoja kobila?« »Crknila mi je!« je ves iz sebe zatulil kmet. »Glej, glej,« je malomarno pripomnil cigán, »tega pa pri meni ni nikdar storila.«

Današnji tipi in dovtipi.

Rezek: »Jaz da bi bil preveč občutljiv! Niti malo ne. Vedite, da sem prvi, ki se smejem svojim ubogim zablodam...«

Šega: »Kako veselo morate živeti!«

»Torej, obtoženec, svojo ženo ste v jezi ubili? Ker še niste bili doslej kaznovani, bo vaš račun za zdaj sorazmerno lahek. Ali to si zapomnite: ob recidivi vas bomo pošteno zašili. Saj menda veste, kaj je recidiva, a?«

»Reci... reci... Kako?«

»Divja, recidiva!«

»Divja je menda prva igralka v kinematografu, če se prav spominjam?«

»Ah, kaj še, recidiva je, če še enkrat ubijete svojo ženo.«

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj** 14 kratno originalno ameriško

zlato nalivno pero

all pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio-welt“. Naroča se Administration der „Radio-welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Razno manufakturno blago, perilo, obleke za moške in dečke, pletenine etc. priporočja po jako nizki cenil tvrdka

KARL JANČIČ
Maribor, Aleksandrova c. 11

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki

Marija Sieber,

Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

Pletenine, stezniki, tudi jenski in kosmetični predmeti, potrebnosti za otroke, nogavice, rokavice, ročna dela in krojaške potrebnosti.

FRANC ŠKOF,

Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon števil. 2324.

Hranilnica dravske banovine Maribor

posluje od 23. maja 1932 naprej v I. nadstropju svoje nove palače

na oglu Slovenske in Gosposke ulice